

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Pfv.II.20.115/2024/7.

A tanács tagjai: dr. a Hajdu Edit tanács elnöke

dr. Osztovits András előadó bíró

dr. Darákné dr. Nagy Szilvia bíró

dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna bíró

dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna bíró

A felperes: felperes neve (cím1)

A felperes képviselője:

Krizsa Ügyvédi Iroda (cím2, ügyintéző: dr. Krizsa Lajos ügyvéd)

Az alperes: alperes (cím3)

Az alperes képviselője:

Szabó Ügyvédi Iroda (cím4, ügyintéző: dr. Szabó Tamás ügyvéd)

A per tárgya: végrehajtás megszüntetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 73.Pf.632.883/2023/7.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság 4.P.XV.20.914/2022/13.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes részére 22.250 (huszonkétezer-kettőszázötven) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az esedékesség napjáig az államnak a Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékbevételi számlájára 70.000 (hetvenezer) forint meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illetéket. Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] 2004. november 30-án a felperes mint adós és az alperes jogelődje a cég neve mint hitelező között kölcsönszerződés, ennek biztosítékaul ugyanezen a napon óvadéki szerződés, valamint CHF alapú lízingszerződés és ez utóbbi biztosítékaként 2004. december 1-jén óvadéki szerződés jött létre.

[2] 2004. december 6-án a felperes mint eladó az alperes jogelődjével mint vevővel adásvételi szerződést kötött a lízingtárgy (természetben címl szám alatti ingatlan) vonatkozásában, amelyet az utóbbi zárt végű lízingbe adott a felperesnek.

[3] 2012. május 30-án a cég neve és a cég neve1 mint átruházók továbbá a bank mint átvevő között a perbeli lízingszerződést is érintő állományátruházási szerződés jött létre. 2012. december 21-én a bank és az alperes megállapodást kötöttek lízingszerződések, lízingbe adói pozíciójának átadásáról, amelynek a perbeli lízingszerződés is tárgya volt. A lízingtárgy e szerződés rendelkezései alapján az alperes tulajdonába került.

[4] 2015. szeptember 21-én az alperes a lízingszerződést közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozatával azonnali hatállyal felmondta, egyben felszólította az adóst, hogy a lízing tárgyát képező ingatlant a szerződésben rögzítetteknek megfelelően, kiürített állapotban adja az alperes birtokába. 2016. július 20-án a közjegyző végrehajtási záradékkal rendelte el a felperessel szemben az ingatlan birtokba adására vonatkozó egyoldalú kötelezettségvállalás végrehajtását.

A felperes keresete és az alperes védekezése

[5] A felperes keresetében a végrehajtás megszüntetését kérte a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (rPp.) 369. § a) pontja alapján. Többek között arra hivatkozott, hogy az alperes a felmondásra nem volt jogosult, mert a cég neve és a bank közötti megállapodás tartalma szerint a régi Ptk. 328. §-a szerinti engedményezés volt és nem a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (rég. Hpt.) szerinti állományátruházás. Ez utóbbihoz a Magyar Nemzeti Bank (MNB) felügyeleti engedélyére lett volna szükség, ennek hiányában az nem lehetett jogszerű. Mindebből következően a bank sem ruházhatta át az alperesre a lízingbeadói pozíciót. A felmondással kapcsolatban hivatkozott arra is, hogy annak kézbesítését az alperes nem igazolta közokirattal, a kézbesítési tanúsítvány nem tartalmazza a felmondó nyilatkozat szó szerinti szövegét.

[6] Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Állította, hogy a perbeli kölcsönszerződéssel kapcsolatban nem követelés, hanem állományátruházás történt, ennek eredményeként ő került a lízingbeadó helyébe, ezért jogosult volt a szerződés felmondására.

Az első- és másodfokú bíróság ítélete

[7] Az elsőfokú bíróság ítéletével a végrehajtást megszüntette. Megítélése szerint az alperes a perben bizonyította, hogy jogelődjeivel nem kizárólag követelés engedményezése történt. 2012. május 30-ai szerződéssel a cég neve-től az alperes jogelődje, valamint az alperes a szerződésből eredő valamennyi jogot és kötelezettséget is megszerezte, ezen szerződés 3.9. pontja alapján tehát a bank mint alperesi jogelőd a szerződés tekintetében jogutóddá vált. A 2012. december 21-ei megállapodás alapján az alperes a lízingszerződések lízingbeadói pozíciójába lépett, így a szerződés felmondására jogosult volt.

[8] Az elsőfokú bíróság szerint a lízingszerződés felmondásának kézbesítéséről kiállított ténytanúsítvány nem minősült közokiratnak, mert nem tartalmazta a Kjtv. 142. § (2) bekezdésének megfelelően az alperesi felmondó nyilatkozat szószerinti szövegét. Ebből az következik, hogy a végrehajtás elrendelésének a Vht. 23/C. § (2) bekezdésében előírt feltétele hiányzott, és emiatt indokolt volt a felperessel szemben elrendelt közvetlen végrehajtás megszüntetése.

[9] A felperes és az alperes fellebbezései folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a keresetet elutasította. A fellebbezések indokaira tekintettel úgy ítélte: a felperes előzetesen hozzájárult a lízingbe adói pozíció átruházásához, ezt tartalmazza a perbeli lízingszerződés részét képező üzletszabályzat 21.6. pontja. E szerződéses kikötés létrejöttét, érvényességét és tartalmát a felperes a perben nem tette vitássá. A másodfokú bíróság szerint az alperes a lízingbeadói szerződéses pozíciót megszerezte, ezért jogosult volt azt felmondani, a felmondás a szerződést a régi Ptk. 321. § (1) bekezdése szerint megszüntette, ez okból a végrehajtás megszüntetésének a régi Pp. 369. § a) pontja alapján nem volt helye.

[10] A másodfokú bíróság a kézbesítési tanúsítvány közokirati jellegének hiányára alapított kereseti kérelmet elutasító ítéleti rendelkezés elleni fellebbezésre tekintettel arra utalt, hogy a régi Pp. 369. § a) pontja a végrehajtási per megszüntetését kizárólag a végrehajtandó követelés érvényes létre nem jötte esetére írja elő, és annak b)-d) pontjai sem biztosítanak jogi lehetőséget arra, hogy a végrehajtást a bíróság az esedékessé válás közokirati igazolásának hiánya miatt szüntesse meg. A másodfokú bíróság szerint a felperes által előadott ezen hivatkozás elbírálása a Vht. 211. §-a szerinti eljárásra, a közjegyző hatáskörébe tartozik, az a végrehajtás perben történő megszüntetését nem alapozhatja meg.

[11] A másodfokú bíróság a kézbesítési tanúsítvány megfelelőségét vizsgálva rögzítette: a felmondás hatályosulására vonatkozó adatok a Kjtv. 136. § (1) bekezdés g) pontja szerinti tanúsítvánnyal igazolhatók, melyre a Kjtv. 142. § (2) bekezdés szerinti előírások nem vonatkoznak. A 11065/Ü/2015/3. számú közjegyzői okirat a Kjtv. 136. § (1) bekezdés g) pontja szerinti tanúsítvány. A felperes a perben nem hivatkozott arra, hogy a vitatott közjegyzői okiratról nem lenne megállapítható, hogy melyik nyilatkozat melyik címzettnak került kézbesítésre, azaz, hogy a felmondás részére nem került kézbesítésre, vele szemben nem hatályosult. Ebből következően nem volt megállapítható az, hogy a végrehajtás elrendelésére jogellenesen, a Vht. 23/C. § (2) bekezdése szerinti feltétel hiányában került sor.

A másodfokú bíróság mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletét a régi Pp. 253. § (2) bekezdése szerint megváltoztatta, és a keresetet elutasította.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[12] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet a régi Ptk. 205. § (1) bekezdésébe, 214. § (1) bekezdésébe, 321. § (1) bekezdésébe és a Kjt. 142. § (2) bekezdésébe és 147/A. §-ba ütköző módon jogsabálýsértő.

[13] Állította, hogy a 2012. december 21-én létrejött megállapodás nem háromoldalú, az szerződésátruházásként nem értelmezhető, így a jogerős ítélet a 7/2021. PJE határozatba is ütközik. Utalt arra, hogy a hozzájárulás és a szerződéskötés során a szerződéses nyilatkozat megtétele eltér egymástól, félként a szerződés tartalmát is befolyásolni tudta volna, azonban az egyedileg meg nem tárgyalt szerződéses rendelkezésen alapuló hozzájárulás alapján sem a szerződés tartalmának befolyásolására, sem annak megismerésére nem volt lehetősége. Utalt arra, az üzletsabályzatot az alperes először a fellebbezéséhez csatolta, annak ezzel kapcsolatos rendelkezésére azonban sem a fellebbezésében, sem a fellebbezési ellenkérelmében nem hivatkozott. Azt a másodfokú bíróság tette döntése alapjává, amivel egyfokúvá tette az eljárást, mivel korábban ilyen hivatkozás nem volt a perben. Érvényes szerződésátruházás hiányában az alperes nem volt jogosult felmondani a szerződést.

[14] A felperes a kézbesítési tanúsítvány vonatkozásában arra hivatkozott, hogy a régi Pp. 369. § a) pontja szerinti perekben érdemben vizsgálható a végrehajtási záradék kiállításának jogszerűsége. Állította, hogy másodfokú bíróság jogsabálýsértő módon állapította meg, hogy a perbeli szám1 számú közjegyzői okirat a Kjtv. 136. § (1) bekezdés g) pontja szerinti tanúsítvány, nem pedig a Kjtv. 136. § (1) bekezdés e) pontja szerinti tanúsítvány, így nem kell megfelelnie a Kjtv. 142. § (2) bekezdése szerinti előírásoknak. az nem tartalmazta az alperes nyilatkozatának szó szerinti szövegét. A közjegyző a felmondást tartalmazó jegyzőkönyvet és annak a felperes részére történő feladását igazoló tanúsítványt egymáshoz fűzve kezelte, ez a megoldás azonban nem felel meg a Kjtv. 142. § (2) bekezdésébe foglalt kens előírásoknak, így az nem tekinthető közokiratnak, annak végrehajtási záradékolása a Vht. 23/C. § (2) bekezdésébe ütközik.

[15] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Állította, hogy az a felperes által hivatkozott indokokból nem jogsabálýsértő.

A Kúria döntése és jogi indokai

[16] A Kúria a jogerős ítéletet a régi Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta. Megállapította, hogy az a hivatkozott indokok alapján nem jogsabálýsértő.

[17] A Kúriának a felülvizsgálati kérelem alapján két kérdésben kellett állást foglalnia: az alperes jogosult volt-e a perbeli lízingszerződés felmondására, valamint abban, hogy a felmondás közokiratba foglaltan történt-e.

[18] A felperes állította, hogy az alperes és a jogelődjei között létrejött szerződéses láncolat nem eredményezett jogutódlást a lízingbeadói pozícióban, mivel az csak háromoldalú jogviszony létesítésével valósulhatott volna meg, a felperes hozzájáruló nyilatkozata hiányában a jogutódlás nem jött létre. A jogerős ítélet szerint a perbeli lízingszerződés részét képező üzletszabályzat tartalmazta a felperes előzetes hozzájárulását a lízingbe adói pozíció átruházásához. A Kúria megítélése szerint a szerződésátruházás olyan sui generis háromoldalú jogügylet, amely a szerződésben maradó, a szerződésből kilépő és a szerződésbe belépő fél között jön létre (7/2021. PJE határozat [17] bekezdés), ezért a perbeli lízingbeadói pozícióban is csak háromoldalú jogviszony létrejöttével valósulhatott meg a jogutódlás.

[19] A régi Ptk. 200. § (1) bekezdése szerinti szerződéskötési szabadság elvéből is következik, hogy a felek rendelkezhetnek szerződésből eredő jogaik és kötelezettségeik teljesítésével kapcsolatban. Kogens jogi rendelkezés hiányában nem volt akadálya annak, hogy a perbeli lízingszerződés részét képező üzletszabályzatban a felperes előzetes hozzájárulását adja a lízingbeadói pozícióban bekövetkező jogutódláshoz. A felperes felülvizsgálati kérelmében megsértett jogszabályhelyként nem hivatkozott a régi Ptk. 209. § (1) bekezdésére, ezért azt a Kúria a Pp. 272. § (2) bekezdése alapján – figyelemmel az 1/2016. (VI. 26.) PK vélemény 3. pontjára is – érdemben nem vizsgálhatta, hogy egy egyedileg meg nem tárgyalt szerződéses rendelkezésen alapuló hozzájárulás a felek jogaiban és kötelezettségeiben eredményezett-e olyan egyoldalú és indokolatlan különbséget, amely megalapozhatná annak tisztességtelenségét.

[20] A másodfokú bíróság ezért helyesen, jogszabálysértés nélkül állapította meg, hogy a szerződésátruházás megtörtént, az alperes mint a lízingbeadó jogutódja jogosult volt a lízingszerződés felmondására a régi Ptk. 321. § (1) bekezdése alapján.

[21] A felperes felülvizsgálati kérelmében állította, hogy a régi Pp. 369. § a) pontja szerinti perekben érdemben vizsgálható a végrehajtási záradék kiállításának jogszerűsége. A Kúria rögzíti: a másodfokú bíróság valóban kifejtette, hogy a felperes által előadott hivatkozások elbírálása a Vht. 211. §-a szerinti eljárásra, a közjegyző hatáskörébe tartozik, az a végrehajtási per megszüntetését nem alapozhatja meg. A másodfokú bíróság ugyanakkor – a Kúria Pfv.I.20.585/2022/4. számú ítéletére hivatkozással – eltérő jogi álláspontja ellenére is érdemben vizsgálta a kézbesítési tanúsítvány megfelelőségét a Vht. 23/C. § (2) bekezdésében foglalt feltétel igazolására. Az érdemi elbírálásra tekintettel a régi Pp. 369. § a) pontjának sérelme nem valósult meg.

[22] A felperes felülvizsgálati kérelmében állította, hogy a másodfokú bíróság jogszabálysértő módon minősítette a perbeli közjegyzői okiratba foglalt felmondást a Kjt. 136. § (1) bekezdés e) pontja szerinti tanúsítványnak, az helyesen ugyanezen jogszabályhely g) pontja szerinti tanúsítvány. A Kúria utal arra: a Kjt. 1. §-ának (2) bekezdése a közjegyző tevékenységét úgy határozza meg, hogy a közjegyző a jogügyletekről és jogi jelentőségű tényekről közokiratot állít ki. A Kjt. 111. §-a alapján közjegyzői okirat – azaz közokirat – az

ügyleti okirat és a ténytanúsító okirat. Célja szerint az ügyleti okirat a felek akaratnyilvánításának, a ténytanúsító okirat pedig a közjegyző jelenlétében lezajlott jogilag jelentős tényeknek az okiratba foglalása. A közjegyzői tanúsítvány esetén a közjegyző rögzíti a jelenlétében lezajlott tényeket, a tanúsítványok célja a közhiteles személy közreműködésével egy adott esemény vagy egy adott tény megörökítése. A törvény szerint ezért az ügyleti okirat közhitelesen tanúsítja a jogügyletre vonatkozó akaratnyilvánítás tényét, a ténytanúsító okiratban pedig a közjegyző a jogi jelentőségű tényeket közhitelesen tanúsítja jegyzőkönyvi vagy záradéki formában.

[23] A Kúria kiemeli, hogy a Vht. 23/C. §-a alkalmazásának egyes kérdéseiről szóló 3/2020. PJE határozat (a továbbiakban: PJE) értelmében a felmondásnak két formája lehet. Az egyik esetben az arra jogosult teljes bizonyító erejű magánokiratban maga mondja fel a szerződést és maga is kézbesíti a felmondást a másik félnek, majd a közjegyző – a Kjtv. 136. § (1) bekezdés g) pontjának megfelelően kiállított – közjegyzői tanúsítvánnyal igazolja, hogy a záradékolni kívánt okiratba foglalt kötelezettséget egyoldalú nyilatkozatával lejárttá tette. A felmondás másik formája, amikor az arra jogosult a közjegyzőnek ad megbízást arra, hogy foglalja okiratba (jegyzőkönyvbe) a felmondást, egyben azzal is megbízza a közjegyzőt, hogy a felmondást közölje a másik féllel. Ez utóbbi esetben a jogosult a Kjtv. 136. § (1) bekezdés e) pontjának megfelelően kiállított tanúsítvánnyal igazolja, hogy a záradékolni kívánt okiratba foglalt kötelezettséget egyoldalú nyilatkozatával lejárttá tette.

[24] A perbeli esetben az alperes adott megbízást arra a közjegyzőnek, hogy foglalja okiratba a felmondást, egyben megbízta annak felperes felé közlésével.

[25] A Kjtv. 142. § (2) bekezdésében előírt eljárás két részből áll. A közjegyző először a Kjtv. 136. § (1) bekezdés e) pontja szerinti közjegyzői tanúsítvánnyal igazolja, hogy a jogosult a záradékolni kívánt okiratba foglalt kötelezettséget egyoldalú nyilatkozatával lejárttá tette: a nyilatkozat vagy értesítés szövegét szó szerint jegyzőkönyvbe foglalja, a jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozat vagy értesítés szövegét a nyilatkozat tevő előtt felolvassa és vele aláírattja.

[26] Az eljárás azzal fejeződik be, hogy a közjegyző az okiratot postai vagy elektronikus küldeményként feladja és a nyilatkozat vagy értesítés közléséről a kérelmet előterjesztő félnek tanúsítványt (kézbesítési tanúsítványt) ad, amelyben feltünteti a nyilatkozat vagy értesítés szó szerinti szövegét, a felek nevét, lakóhelyét, ennek hiányában tartózkodási helyét, illetve székhelyét, a feladás évét, hónapját, napját.

[27] A felperes tévesen állította, hogy a felmondás kézbesítéséről 2015. október 6-án kiállított közjegyzői tanúsítvány nem tesz eleget a Kjtv. 136. § (1) bekezdés e) pontja szerinti követelményeknek: az tartalmazza a felsorolt adatokat és mellékletként a 2015. szeptember 30-i felmondás hiteles kiadmányát is. A Kúria utal a jogerős ítélet kihirdetését követően meghozott 5/2024. Jogegységi határozatra, amely szerint a tanúsítvány és a felmondás szó szerinti szövegét tartalmazó hozzáfűzött melléklet akkor látható el végrehajtási záradékkal, ha a melléklet az okirat része, azaz a tanúsítványból a melléklet egyértelműen beazonosítható, illetve ha kitűnik belőle a tartalmi összefüggés, vagyis konkrét utalás van a melléklettel való kapcsolatra vagy feltünteti a hozzáfűzött irat számát.

[28] A Kúria megítélése szerint a perbeli szám1 szám tanúsítvány eleget tesz a Kjt. 136. § (1) bekezdés e) pontjának, mivel az tartalmilag megfelel a hivatkozott jogegységi határozatban foglaltaknak azáltal, hogy annak melléklete a felmondásról készült közjegyzői okirat és erre a tanúsítvány szövegében („jelen tanúsítványhoz hiteles kiadványként mellékelt felmondás 2015. szeptember 30. napján”) egyértelmű utalás volt. Az eljáró közjegyző ezért a Vht. 23/C. §-nak megfelelően látta el végrehajtási záradékkal az alperes felmondását tartalmazó közjegyzői okiratot, a végrehajtás megszüntetésére ezért ez okból sem volt jogszabályi lehetőség.

[29] A Kúria mindezekre figyelemmel a jogerős ítéletet a végrehajtási záradékkal kapcsolatban módosított indokolással régi Pp. 275. § (2) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

[30] A Kúria a felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperest a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte – figyelemmel a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdéseire – az alperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére. A felperes pervesztességére figyelemmel köteles megfizetni az illetékfeljegyzésjoga folytán meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 15. § (1) bekezdése alapján. Tájékoztatja a felperest, hogy az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlájára kell megfizetni, a megfizetés során közleményként fel kell tüntetni: a Kúria megnevezését, a Kúria e határozatának számát és a fizetésre kötelezettek adóazonosító számát.

[31] A Kúria a döntését a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül hozta meg.

[32] A Kúria ítélete ellen a felülvizsgálatot a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2024. szeptember 24.

dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, dr. Osztovits András s.k. előadó bíró, dr. Darákné dr. Nagy Szilvia s.k. bíró, dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. bíró, dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró